

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Utomhuspedagogik i förskolans värld

Viktor Sahlin

LAU390

Handledare: Karin Lager

Examinator: Agneta Simeonsdotter
Svensson

Rapportnummer: VT11-2920-018

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Abstract

Examensarbete inom lärarutbildningen

Titel: Utomhuspedagogik i förskolans värld

Författare: Viktor Sahlin

Termin och år: VT 2011

Kursansvarig institution: Sociologiska institutionen

Handledare: Karin Lager

Examinator: Agneta Simeonsdotter Svensson

Rapportnummer: VT11-2920-018

Nyckelord: Förskolan, utomhuspedagogik, utomhusmiljö

Sammanfattning:

Syftet med min undersökning är att ta reda på varför inte alla pedagoger använder sig av utomhuspedagogik. Till min hjälp har jag tre stycken intervjufrågor. Frågorna uppdelad i två delar. Den ena är varför använder sig inte alla av utomhuspedagogik. Del två är tips på aktiviteter och vad man kan få information. Intervjuerna är gjorda med tre pedagoger som arbetar med utomhuspedagogik. Resultat sammanställs vad pedagoger kom fram till. För att tydliggöra svaren från intervjuerna så har jag gjort en film som belyser detta.

Förord

Jag heter Viktor Sahlin och jag läser min sista termin på lärarutbildningen. Inriktning som jag har läst är Kunskap och Fantasi. Utöver min inriktning har jag läst bland annat fritidspedagogik och utomhuspedagogik. Det är efter att ha läst en mycket inspirerande kurs i utomhuspedagogik som gav mig ett nytt förhållningssätt. Det vill jag arbeta med när jag kommer ut som färdigexaminerad lärare för yngre åldrar. Det blev också ett naturligt steg att skriva ett examensarbete i ämnet.

Under mina perioder med Vfu (verksamhetsförlagd utbildning) har jag fått känslan bland pedagoger, att de tycker att det är jobbigt att vara ute i naturen, särskilt att ta av och på kläder på barnen när det regnar. Så därför blir det sällan att pedagogerna gör aktiviteter med barnen ute i naturen, utom när barnen är ute för att de ska springa av sig. Jag kommer att intervjua några pedagoger som arbetar med utomhuspedagogik i sin dagliga verksamhet för att få veta vilka idéer de använder sig av utomhus. För att tydliggöra detta i mitt examensarbete kommer jag att göra en film också. Filmen kommer att vara upplagd som en introduktionsfilm om utomhuspedagogik för förskolor som inte använder det i sin dagliga verksamhet.

Jag skulle vilja tacka alla som har hjälpt mig i mitt examensarbete. Det finns några som jag vill tacka lite mer: min kurskamrat Pourya Emami och min flickvän Josefin Jacobsson för all stöttning och alla idéer. Till sist vill jag tacka pedagogerna som ställde upp på intervjuerna.

Innehållsförteckning:

1. Inledning	1
1.1 Syfte och frågeställningar	1
2. Teoretisk anknytning	2
2.1 Sociokulturell teori.....	2
En frontfigur för den sociokulturella teorin är Lev Vygotskij. Jag tror att hans utgångspunkt helt enkelt är att man lär av varandra genom att vara tillsammans.	2
2.2 Vad är då utomhuspedagogik?	2
2.3 Utomhuspedagogiken ur historiskt perspektiv	2
2.4 Hälsoperspektiv.....	3
2.5 Främja lärandet genom utemiljö	3
2.6 Fördelar med utomhuspedagogik i verksamheten	4
2.7 Förskolans uppdrag och lärande utomhus.....	5
3. Metod	5
3.1 Val av metod.....	5
3.2 Kvalitativ studie	5
3.3 Genomförande	5
3.4 Urval.....	6
3.5 Undersökningsgrupp.....	6
3.6 Etiska principer	6
3.8 Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet	6
4. Resultatredovisning.....	7
5. Diskussion och slutord.....	7
5.1 Diskussion.....	7
5.2 Metoddiskussion	8
5.3 Slutord.....	8
6.1 Tidskrifter.....	9
Bilaga	10

1. Inledning

Friluftslivet och utomhusaktiviteter i allmänhet har fått en stor utmanare under 2000- talet, det är datorn och TV-spelen som har tagit en stor del i barnens vardag. Enligt min mening är det redan i förskolan viktigt att visa att det är positivt att vara ute i naturen. Det ska framföras som att det är roligt att vara ute i naturen och därigenom väcka intresset för friluftslivet och dess möjligheter.

Med arbetet vill jag belysa två perspektiv som förknippas med utomhuspedagogik. Det första blir att visa på att det ur ett hälsoperspektiv är positivt med utomhusaktiviteter. Det andra blir ett perspektiv på att främja lärandet genom utemiljö, att visa på möjligheterna och fördelarna med att arbeta med utemiljö.

Valet att skriva examensarbetet i utomhuspedagogik har vuxit fram under tiden på utbildningen. Jag vill få fram min syn på naturens betydelse i förskolan. Allt fler barn sitter stilla framför dator och TV-spel som exempel. Att då visa redan i förskolan vad naturen har att ge barnen och ge dem en syn på naturen som en rolig plats att vara på är viktigt.

Som vi kan läsa i läroplanen står det att:

”Miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta till vara och stärka barnets intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter” (Läroplan för förskolan Lpfö 98 Reviderad 2010).

Om vi pedagoger i förskolan ska följa det som står i läroplan för förskolan, är enligt min mening utomhuspedagogik en mycket bra arbetsmetod.

För att göra det ännu tydligare gestaltar jag det genom en film med intervjuer med pedagoger i förskolan som arbetar med utomhuspedagogik i sin dagliga verksamhet. Utifrån intervjuerna gör jag sen en översikt över deras syn på varför många pedagoger inte använder utomhuspedagogik. Den andra delen blir mer praktiska tips till de pedagoger som inte använder utomhuspedagogik i sin vardag.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med examensarbetet är att utveckla en konkret pedagogisk metod. Ett förslag till konkret pedagogisk metod som omsätter utomhuspedagogik till en praktisk handling med ämnesövergripande möjligheter.

Frågan är utformad från mitt antagande att de flesta pedagogerna i förskolan inte använder sig av utomhuspedagogik. Min huvudfråga lyder: *Hur utformar man ett utomhuspedagogiskt arbetsmaterial för förskolan?*

2. Teoretisk anknytning

2.1 Sociokulturell teori

En frontfigur för den sociokulturella teorin är Lev Vygotskij. Jag tror att hans utgångspunkt helt enkelt är att man lär av varandra genom att vara tillsammans.

En som utvecklat den sociokulturella teorin i Sverige är Roger Säljö. Han menar att lärandet sker i interaktion mellan individer och att man i ett sociokulturellt perspektiv ”intresserar sig för hur individ och grupp tillägnar sig och utnyttjar fysiska och kognitiva resurser”. (Säljö 2000:18).

Ett av de viktiga begreppen inom den sociokulturella teori är situerat lärande, d.v.s. att kunskap och lärande är beroende på och av den kultur som den är en del av. Man lär saker i samspel med en situation och i ett sammanhang. Men lärandet är enligt Dysthe (2003) inte begränsat till situationen. Ett praktiskt exempel på situerat lärande kan vara när något oplanerat kommer upp, t.ex. när barnen ska se på kottar och någon hittar en burk och då blir burken fokuset istället för kottarna.

2.2 Vad är då utomhuspedagogik?

Utomhuspedagogik handlar om ett växelspel mellan upplevelse och reflexion och har sin grund i erfarenheter i autentiska situationer. En grundläggande del är att lärandet flyttas ut och den sinnliga upplevelsen och bokliga bildningen betonas. Denna definition har Centrum för Miljö- och Utomhuspedagogik (CMH) vid Linköpings universitet kommit fram till genom en forskargrupp. (Dahlgren m.fl. 2007).

Tanken med utomhuspedagogiken är att den ska vara som komplement i undervisningen inom förskolan/skolan. Autentiska aktiviteter är bra ord som ger en bra och tydlig syn på att utomhuspedagogiken är ett komplement till den vanliga undervisningen. Dysthe (2003:43) skriver att autentiska aktiviteter är när man fångar en situation, t.ex. när man ska prata om träd i klassrummet går man ut i skogen och tittar på dem i naturen. Med en betoning på att basen för inlärning skall vara ute i utemiljö och att detta skall vara en lika självklar lärandemiljö som t.ex. klassrummet. Ericsson skriver (2002) att vikten för barnen är tryggheten att återkomma till en och samma basplats och för ledaren innebär det en kännedom om platsen och dess förutsättningar.

En stor del i utomhuspedagogiken är den sinnliga stimuleringen, att barnen/ungdomarna använder sig av lukt, smak-, känsel- och hörselintryck. Genom att använda alla dessa sinnen ökar minneskapaciteten (Dahlgren m.fl. 2007).

Det är viktigt att påpeka att uterummet är så mycket mer än frilek. Men uterummet kan användas på flera olika sätt. Exempel på det kan vara att använda uterummet som ett pedagogiskt laboratorium. Det kan också vara en plats där barnen kan reflektera och en plats för estetiska upplevelser. Uterummet blir som en enda stor lärobok i alla ämnen (Dahlgren och Szczepanski 1997).

2.3 Utomhuspedagogiken ur historiskt perspektiv

Redan under antiken när Aristoteles (384-322 f.kr) levde så fanns det en tradition med utomhuspedagogik. Genom intresset för att studera naturen och dess förändringar var Aristoteles en av de första biologerna i Europa. Aristoteles syn på naturen såg han genom ett holistiskt perspektiv, genom erfarenheter och våra sinnen (Dahlgren & Szczepanski, 1997).

Johann Amos Comenius (1592 -1670), tjeckisk pedagog, förespråkade autentiskt lärande. Autentisk lärande innebar för honom att välja en miljö för att förmedla undervisningsinnehållet. En metafor

blev trädgården som miljö för konkret lärande. Genom ökande kroppslig delaktighet med hjälp av att lukta, känna, röra och agera under bildningsprocessen menar Comenius att erfarenheten och kunskapen blir mer givande.

Jean-Jacques Rousseau (1712-1784) har en stor delaktighet i hur utomhuspedagogiken ser ut idag. Det sinnliga lärandet var Rousseaus en av flera att vara intresserad av. Han menar att betydelsen av mötet mellan barnet och verkligheten är viktigt (Brügge m.fl. 2007).

Reformpedagogen Ellen Key (1849-1926) var för "bildningslära". Med det menade hon att använda andra platser än klassrummet för undervisning. Key förespråkade även en alternativ pedagogik. Fältstudier i det verkliga livet skulle ligga till grund för lärande och kunskap.

John Dewey (1859-1952) hävdar att förstahandserfarenheter är viktiga. Med det menar han direkta och kontinuerliga upplevelser. Dewey hade en tanke att barn har fyra olika insiktsnivåer. Den första är att man samtalar och kommunicerar med ett barn. Den andra när barnet genom att undersöka förstår hur saker och ting fungerar. Sen den tredje är att konstruera och tillverka med barnen och den fjärde nivån är att kunna uttrycka sig, ge ord för insikten. Dewey kallar detta "Learning by doing". Med det syftar han på att människan i sig själv är aktiv och under aktiviteter både reflekterar över vad man gör och varför man gör det (Ericsson 2002).

Sen under 1860-talet i USA började det komma fram en form av utomhuspedagogik. Detta kunde man studera på två olika universitet, Cornell University och Ohio State University, där man kunde gå kurser i "land grant". Kurserna handlade huvudsakligen om att vidga synen på kontakten med naturen (Didaktisk Tidskrift, Vol. 20, No 1, 2011).

2.4 Hälsoperspektiv

Genom utomhuspedagogik finns det stora möjligheter att förebygga fetma. I och med att barn allt mer sitter still är det viktigt att öka deras medvetenhet om betydelsen av att röra på sig. Att redan i förskolan börja med förebyggande hälsofostran är mycket viktigt. I tidskriften *Didaktisk Tidskrift Vol 4* skrivs det att utomhuspedagogiken motverkar diabetes, fetma och benskörhet. Fler fördelar är att barnen blir lugnare, friskare och får färre infektioner. I med att vara ute skriver de att barnen blir mindre konfliktenägna och att deras stressnivåer blir lägre. Utöver dessa fördelar så förbättras också barnens koncentrationsförmåga.

Utevistelsens positiva påverkan på kropp, hälsa och välbefinnande, liksom på sinnliga upplevelser, kunskapsutveckling och sammanhang för lärande har framkommit i omfattande forskning (Dahlgren & Szczepanski 1997).

2.5 Främja lärandet genom utemiljö

Den litteratur som jag har studerat beskriver att empiriska erfarenheter har visat att arbete med utomhuspedagogik också är en väg för att främja social utveckling och gemenskap.

I utomhusmiljön ställs ofta andra krav än inom klassrummets fyra väggar. Utomhuspedagogiken gör att barnen får träna mer på att samarbeta och det förbättrar därmed deras egna sociala kompetens. Barnen får dessutom träna sin motorik. I utomhusmiljön blir alla barnens sinnen aktiva. Att få ta del av kunskapen i en utomhusmiljö där barnen både får lukta, känna, se och agera gör att kunskapen blir lättare att ta till sig (Brügge m.fl. 2007).

I den nya läroplanen för förskolan står det bland annat att förskolan ska sträva för att barnen

”utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande”(Läroplan för förskolan Lpfö 98 Reviderad 2010:12).

Genom att använda sig av utomhuspedagogiken i förskolan får barnen träna sin motorik, koordinationsförmåga och de får en bättre kroppsuppfattning. Att vara ute innebär att barnen under en dag i princip kan ha berört samtliga "skolämnen" och nått upp till de flesta mål som finns i läroplanen.

Per Olof Nilsson är professor i fysik på Chalmers tekniska högskola i Göteborg. Han har förstått styrkan i att använda sig av experiment vid kunskapsöverföring. Ofta gav användandet av praktisk kunskapsöverföring tio gånger bättre resultat. Han har bland annat gjort en figur för att visa hur viktigt det är att använda alla sinnen när vi lär oss.

Tabell 1

Figuren visar på kraftfullheten i att lära ut i jämförelse med att läsa (Nilsson 2007).

2.6 Fördelar med utomhuspedagogik i verksamheten

Det finns många aspekter som gör att utomhuspedagogik är bra som pedagogisk metod. Eftersom barn och ungdomar tillbringar mycket av sin fritid med att sitta stilla framför datorn är det viktigt att redan i förskolan ge barnen en god grund i naturfrågor. Därigenom växer kanske intresset för naturen som en tillgång när de blir äldre. Skall man få detta att fungera måste pedagogerna börja tänka mer på barnen, låta dem vara med som upptäckare. Precis det tar Gunilla Ericsson upp i boken *Lära ute*. Utöver det så tar hon upp betydelsen av att platsen där utomhusaktiviteter äger rum återkommer för att barnen skall känna sig trygga i utemiljön (Ericsson 2002).

Dahlgren och Szczepanski (1997) skriver att ett viktigt argument för att lära i en utemiljö är att det ger större möjligheter till upplevelser och sannolikt också motverkar ett perspektivlöst lärande.

För att få en aktiv uteaktivitet så måste barnen gå ut regelbundet. Därigenom märker barnen att detta inte är en tillfällig aktivitet, de blir de trygga och känner att det ska vara en del i verksamheten. Uteaktiviteten ska helst vara planerade aktiviteter, gärna ett par gånger i veckan (Ericsson 2002).

2.7 Förskolans uppdrag och lärande utomhus

Vi ska nu se på vad regeringen har ändrat i läroplanen för förskolan, skillnaderna mellan Lpfö 98 och Lpfö98 Reviderad 2010. Läser man under rubriken *Förskolans uppdrag* står det exakt samma i båda läroplanerna. Här står det att ”förskolan ska lägga en stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor och att ha ekologiskt förhållningssätt”.

En del där regeringen har gjort lite är under *Utveckling och lärande*. I Lpfö 98 står det att barnen ska utveckla förståelse för sin egen delaktighet i naturens kretslopp och för enkla naturvetenskapliga fenomen, liksom sitt kunnande om växer och djur. Detta är det enda som belyser barnens delaktighet med naturen.

Ser man under samma del i Lpfö 98 Reviderad 2010 så har det gjorts några tillägg. Där trycker man på dokumentation, utforskning och att barnen skall samtala om naturkunskap som en del i den nya läroplanen. En annan del som är tillagd är att barnen ska lära sig enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen.

För de pedagoger som arbetar med utomhuspedagogik så blir dessa ändringar positiva.

Ett mycket intressant konstaterande är att det i Läroplanen för skolan (Lgr 11) står att barnen ska få möjlighet till fysisk aktivitet dagligen. Men varken i Lpfö 98 eller i Lpfö 98 Reviderad 2010 står det någonting om att barnen ska få detta. Dahlgren och Szczepanski (1997) skriver om vikten av ett metodiskt redskap som kan göra läroplanens intentioner tydligare.

3. Metod

3.1 Val av metod

Stukát (2007) skriver att forskningsproblemet ska styra metodvalet. I mitt fall vill jag ta reda på vad pedagoger som arbetar med utomhuspedagogik tror sig veta varför inte andra pedagoger använder sig av denna pedagogik. Dysthe (2003) skriver om lärande som deltagande i en praxisgemenskap, med det menas att man söker information av dem som är kunniga i området, för mig pedagogerna som är insatta i utomhuspedagogik. Metoden jag valt blev att utgå från intervjuar. För att belysa intervjurens resultat i examensarbetet så kommer jag att göra en introduktionsfilm om utomhuspedagogik. Det är lättare för mig än att skriva, eftersom jag är dyslektiker.

3.2 Kvalitativ studie

Det kvalitativa synsättet är ett vetenskapligt teoretiskt synsätt, som jag använder för att tolka resultatet av intervjuerna.

3.3 Genomförande

Jag valde att göra en kvalitativ studie genom intervjuer och en introduktionsfilm om utomhuspedagogik. Valet av pedagoger till intervjuerna blev att använda pedagoger som arbetar

med utomhuspedagogik i sin dagliga verksamhet. De tre pedagoger som jag valde ut arbetade på tre olika förskolor i Västsverige, så kallade Ur och Skur- förskolor. Ur och Skurs grundidé kommer från Friluftsförbundet och har funnits i Sverige sedan 1985. Deras pedagogik utgår från att genom fri lek i planerade aktiviteter vistas vara utomhus och med ett undersökande arbetssätt använder det som finns i naturen som pedagogiskt arbetsmaterial.

I förhand mejlade jag ut frågorna till dem för att de skulle vara lite pålästa (se bilaga). I stället för att skriva ner intervjuerna på papper använde jag mig av en diktafon. Detta underlättar min analysering av intervjuerna.

För att tydliggöra hela examensarbetet ytterligare och för att föra in IKT (informations- och kommunikationsteknik) i förskolan gör jag denna introduktionsfilm om utomhuspedagogik.

3.4 Urval

Jag hittade pedagogerna som jag intervjuade genom att söka på internet på förskolor med Ur och Skur- inriktning. Genom deras hemsidor hittade jag deras telefonnummer och ringde dem och frågade om de skulle vilja vara med på en intervju.

3.5 Undersökningsgrupp

Det var tre pedagoger, två kvinnliga och en manlig, som deltog i intervjun, alla tre är Ur och Skur – pedagoger.

3.6 Etiska principer

Genom telefon har jag kommit i kontakt med intervjupersonerna och informerat dem vad jag vill fråga dem och vad studiens syfte är. Sen har jag mejlat ut mina intervjufrågor till dem. Så de kan vara lite mer förbereda när jag kommer. Jag har tydliggjort att deras namn inte kommer att synas i arbetet. Till hjälp för intervjuerna använde jag en diktafon för att spela in samtalen. Här har jag också garanterat att alla filer kommer raderas när jag är klar med dem.

3.8 Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet

Med reliabilitet menas trovärdighet och pålitlighet, att min studie ska kunna upprepas med samma resultat. Även om min studie bara omfattar tre frågor till tre personer tror jag att reliabiliteten är hög.

Validiteten, att min studie mäter det jag avsett, är också acceptabel. Jag har ju fått svar på de frågor jag ställt.

Graden av generaliserbarhet, d.v.s. att man kan dra allmänna slutsatser, hänger samman med kvalitén på intervjufrågorna. Även om jag inte är nöjd med hur jag formulerade frågorna tror jag ändå att svaren är allmängiltiga.

Denna bedömning av min rapport bygger på anvisningarna i kapitel 4 i Stukáts bok "Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap".

4. Resultatredovisning

4.1 Varför utomhuspedagogiken inte används

Intervjufrågorna är utformade efter ett antagande som jag har. Mitt antagande är att pedagoger i förskolan inte använder sig av utomhuspedagogik. Utifrån detta har jag gjort intervjufrågor. Detta är vad jag kom fram till genom att analysera intervju svaren.

Storstad-småstad. Det finns många olika anledningar till varför inte alla pedagoger använder sig av utomhuspedagogik. En av dem jag intervjuade hade en aspekt på skillnaden mellan storstad och småstad. I en stor stad är man inne mer och i små städer är man ute mer. Men det kommer allt fler förskolor med utomhuspedagogik som arbetssätt i storstäderna.

Bristande utbildning. Okunskap om utomhuspedagogik är ett argument som återkommer under intervjuerna. Många pedagoger vågar inte ta med barnen ut i utemiljön. Bristande utbildning och bristande information om utomhuspedagogik anfördes ofta som anledning till att pedagoger inte tar sig ut.

Otrygghet. En stor bidragande orsak som kom upp i intervjuerna var att pedagogerna kände sig otrygga i utemiljön och därför inte använde sig av den.

Rädsla att pröva. En intressant vinkling på problemet är att allt inte behöver vara så komplicerat, som många pedagoger tror. För att gå ut i naturen med barn behöver man inte kunna hela ekosystemet. Man kan gå ut och försöka - det är viktigt att våga ta risker. Det är när man ser vad man missat som man kan gå vidare.

4.2 Tips på utomhusaktiviteter

En bra början enligt de intervjuade är att gå inspirationskurser. Genom kontakt med dem som arbetar med utomhuspedagogik i sin dagliga verksamhet får man tips och idéer om arbetsformer och arbetsmaterial. Med internet som en sökkälla finns det mycket att hämta på bra sidor om utomhuspedagogik, på bloggar och i examensarbeten etc. En som också propagerar för utomhuspedagogik är Friluftsrämjandet. Genom dem kan man få information och kurser. Sen finns det det gamla traditionella sättet att gå till biblioteket och söka information.

Ett praktiskt tips på aktiviteter med barnen som kom fram i intervjuerna är att utgå från årstiderna. Ett exempel: När det är vinter i Sverige flyger flyttfåglarna söderut till varmare länder och när det är sommar kommer de tillbaka. Man kan diskutera med barnen om varför de gör det. Andra aktiviteter som nämndes i intervjuerna var att se på när snö och is smälter och fråga barnen varför det smälter. Detta är två mycket enkla exempel på sätt att försöka få barnen att bli intresserade av naturen.

Gör saker efter årstiderna och låt barnen vara med när årstiderna skiftar, föreslog pedagogerna som jag intervjuade.

5. Diskussion och slutord

5.1 Diskussion

Varför arbetar inte alla pedagoger med utemiljön?

Genom intervjuerna kom det upp två olika aspekter på det som jag kommer att diskutera vidare. Det var otrygghet och okunskap som kom upp i intervjuerna. Otrygghet för pedagogerna och barnen är

ett problem när man är tillsammans i en utemiljö. Att barnen kan springa bort är en av anledningarna till att pedagogerna inte går ut i skogen med dem. Men det finns fler orsaker som kan spela in. Om ett barn skadar sig blir det en jobbig situation. För att skapa trygghet måste man informera barnen om vad som gäller när de är i skogen. Diskutera vad man ska tänka på och göra om man kommer bort från gruppen. Gör gemensamma regler som gäller för aktiviteter i skogen. Genom att upprepa reglerna ofta tar barnen till sig reglerna.

”Viktigt är dock att förstå att naturen inte är en naturlig miljö för alla utan det gäller att arbeta med den ur olika perspektiv så att man får ett positivt förhållningssätt (Brügge m.fl. 2007:26).”

Utomhuspedagogik handlar inte bara om att vara ute i skogen. Det handlar om att ta tillvara sin närmiljö, t.ex. miljön utanför förskolan. Ett exempel kan vara att plocka skräp och samtala om nedskräpning, källsortering och vad som händer när skräpet ligger kvar i naturen.

Jag vill förmedla till barnen min upplevelse att naturen ger lugn och ro. Att ta upp en kniv och tälja är en bra meditation för mig. Jag vill att barnen ska få med sig från förskolan allt positivt naturen kan ge.

Filmen kommer att bli ett komplement till intervjuerna. Genom filmen vill jag tydliggöra det intervjuerna kom fram till och visa på praktiska exempel i naturen.

5.2 Metoddiskussion

Metoden att använda inspelade intervjuer och göra en film kändes som den bästa för mig. Bristen med metoden är att den bara omfattar intervjuer med tre pedagoger. I efterhand upptäckte jag också att min huvudfråga inte stämmer överens med mina intervjufrågor. Min huvudfråga är *Hur utformar man ett utomhuspedagogiskt arbetsmaterial för förskolan?* Men i mina intervjufrågor utgick jag från mitt antagande att få pedagoger använder utomhuspedagogik. Därför frågade jag dem om deras syn på detta och bad dem komma med idéer om hur man ska få fler att använda utomhuspedagogik och tips på utomhusaktiviteter. Genom detta misstag att ställa fel frågor har jag inte fått svar på min huvudfråga.

5.3 Slutord

För mig som dyslektiker har detta examensarbete tagit orimligt mycket tid och förorsakat stora problem när det gällt att läsa in all facklitteratur, formulera intervjufrågor och skriva en rapport med stora krav på god språkförståelse och språkbehandling. Jag har inte uppnått den nivå på arbetet som jag önskat men är ändå mycket stolt över resultatet av mina ansträngningar.

Genom mitt arbete har jag själv lärt mig mycket som jag vill tillämpa som pedagog. Men jag hoppas också att alla andra som läser mitt examensarbete tar till sig allt det positiva med utomhuspedagogik och blir inspirerade att allt mer använda sig av naturen i sitt arbete.

6. Referenslista

- Brügge, Britta & Szczepanski, Anders. (2007). Pedagogik och ledarskap. IR. Brugge, Britta, Glantz, Matz, Sandell, Klas (Red.), *Friluftslivets pedagogik: För kunskap, känsla och livskvalitet*. Stockholm: Liber
- Dahlgren, L.O. & Szczepanski, A. (1997). *Utomhuspedagogik- Boklig bildning och Sinnlig erfarenhet*. Skapande vetande, nr 31 Linköpings universitet.
- Dahlgren, Lars Owe, Sjölander, Sverre, Strid, Jan Paul & Szczepanski, Anders. (2007). *Utomhuspedagogik som kunskapskälla. Närmiljö blir lärmiljö*. Lund: Studentlitteratur
- Dysthe, Olga. (Red.). (2003). *Dialog, samspel och lärande*. Lund: Studentlitteratur.
- Ericsson, Gunilla. (2002). *Lära ute*. Friluftsförbundet
- Stukát, Staffan. (2007). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.
- Säljö, Roger. (2000). *Lärande i praktiken. Ett sociokulturellt perspektiv*. Stockholm: Rabén Prisma.
- Läroplan för förskolan: Lpfö 98*. (1998). Stockholm: Utbildningsdep., Regeringskansliet
- Läroplan för förskolan Lpfö 98 (Reviderad 2010)*. Stockholm: Utbildningsdep., Regeringskansliet
- Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Lgr 11 (2010)*. Utbildningsdep., Regeringskansliet

6.1 Tidskrifter

Didaktisk Tidskrift, Vol 16, No. 4, 2006

Didaktisk Tidskrift, Vol 20, No 1, 2011

Fysikaktuellt Nr 2, Maj 2007

Nilsson (2007). Kommuniera fysisk med hjälp av leksaker. *Fysikaktuellt nr 2, 2007*.
http://www.fysikersamfundet.se/Fysikaktuellt/2007_2.pdf (070511)

Bilaga

Hej, Mitt namn är Viktor Sahlin och jag går på Göteborgs universitet. Jag sitter nu och skriver min examensarbetet om utomhuspedagogik.

Huvudfrågan: Hur utformar man ett utomhuspedagogiskt arbetsmaterial för förskolan?

Jag har ett antagande om att pedagoger i förskolan inte använder sig av utomhuspedagogik.

- Jag skulle vilja vet vad du har för tankar om varför inte så många pedagoger använder utomhuspedagogik?
- Har du några förklaringar/teorier varför inte alla använder sig av utomhuspedagogik?
- Har du något tips på hur man kan få pedagoger att använda sig av ett utomhuspedagogiskt arbetssätt?